

OHJAUSSUUNNITELMA
SONKAJÄRVEN LUKIO

Sonkajärven lukion ohjaussuunnitelma

Ohjaussuunnitelma on koko oppilaitoksen ohjaustyön kehittämisen väline. Ohjaustyö itsessään on tavoitteellisesti johdettua yhteistyötä, jonka päävastuu on opinto-ohjaajalla.

Ohjaustoiminta ja sen tavoitteet

Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen toimija ja kasvaa ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Ohjaustoiminnan tavoitteena on kehittää opiskelijoiden itsetuntemusta ja -luottamusta, tukea häntä opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutukseen ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyviä valintoja ja ratkaisuja. Ohjaustoiminnan tarkoitus on myös tukea opiskelijan hyvinvointia, kasvua ja kehitystä.

Ohjauksen rakenteet

Opinto-ohjauksen pakolliset opintojaksot Minä opiskelijana (OP1) sekä Jatko-opinnot ja työelämä (OP2) toteutetaan osittain lukujärjestykseen sijoitettuina oppitunteina, pien- ja vertaisryhmäohjauksena, henkilökohtaisena ohjauksena sekä erilaisin vierailuin. Niiden toteutuksesta vastaa pääasiassa opinto-ohjaaja, mutta hän tekee yhteistyötä opettajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön sekä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lukion koulukohtainen syventävä Työelämään tutustuminen (OP3) on työelämään johdettava opintojakso, jonka tarkoituksena on antaa opiskelijalle mahdollisuus tutustua häntä itseään kiinnostaviin koulutus- ja työpaikkoihin ja niiden käytäntöihin.

Opiskelija tekee ensimmäisestä opiskeluvuodesta lähtien suunnitelmia lukio-opintojensa suorittamisesta, ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettavista aineista aikatauluineen sekä jatko-opinnoista ja tulevaisuudesta. Henkilökohtaiset opiskelusuunnitelmat kirjataan sekä Wilmaan että opiskelijan henkilökohtaiseen o365-ympäristöön. Suunnitelmia päivitetään säännöllisesti ja tarvittaessa yhteistyössä opinto-ohjaajan sekä ryhmäohjaajan tai aineenopettajan kanssa. Sonkajärven lukiossa opiskelija saa ohjausta suunnitelmien tekemiseen ja opintojensa etenemiseen seuraavan suuntaa antavan aikataulun mukaisesti:

9.luokan kevät

Ensimmäisen vuoden valintojen tekeminen

Ensimmäinen vuosi

1. Jakso

- OPO1-moduulista puolet
- Wilman ensimmäisen vuoden lomakkeen täyttö

2. Jakso

- Ensimmäisen jakson arvioinnin jälkeen ensimmäiset henkilökohtaiset ohjauskeskustelut. Käydään läpi Wilman lomake ja täytetään henkilökohtaisen ohjaussuunnitelman ensimmäinen osa.

-

3. Jakso

- Ohjauskeskusteluita tarvittaessa
- Seurataan opintojen etenemistä ja poissaoloja.

4. Jakso

- Toinen henkilökohtainen keskustelu. Käydään läpi vuoden mittaan tehdyt opinnot, Täytetään kysely tämän hetken tilanteesta, tehdään muutamia ammatinvalintaan liittyviä harjoituksia
- Seuraavan vuoden opintojaksovalinnat

Toinen vuosi

1. Jakso

- Ohjauskeskusteluita tarvittaessa. Voidaan laskea kurssikertymää ja miettiä yo-kirjoituksia.

2. jakso

- OPO2-moduulista puolet
- Ohjauskeskusteluita tarvittaessa. Voidaan laskea kurssikertymää ja miettiä yo-kirjoituksia.
- Yo-info ja kevään yo-kirjoituksiin ilmoittautuminen (rehtori)
- Ylioppilaskirjoituksiin liittyvä vanhempainilta (rehtori)
- Yliopisto/amk-vierailut ja -vierailijat
- Opintojen etenemistä ja poissaoloja seurataan.

3. Jakso

- Ohjauskeskusteluita tarvittaessa. Voidaan laskea opintojaksokertymää ja miettiä yo-kirjoituksia.
- Opintojen etenemistä ja poissaoloja seurataan.

4. Jakso

- OPO3
- Henkilökohtainen ohjauskeskustelu, jossa täytetään ylioppilaskirjoitussuunnitelma.: henkilökohtaisen suunnitelman täyttäminen ja Wilman lomakkeen täyttö
- Yo-info ja syksyn kirjoituksiin ilmoittautuminen (rehtori)
- Seuraavan vuoden valinnat

Kolmas vuosi

1. Jakso

- Kurssien laskeminen ja yo-suunnitelman tarkistaminen. Tulevaisuuden miettiminen.

2. Jakso

- Henkilökohtaiset jatko-opintokeskustelut ja henkilökohtaisen suunnitelman täydentäminen sekä Wilman lomakkeen täyttö.
- Yo-info ja kevään kirjoituksiin ilmoittautuminen (rehtori)
- Jatko-opintoihin liittyvä vanhempainilta
- Yliopisto/amk-vierailut ja vierailijat
- Opintojen etenemistä ja poissaoloja seurataan.

3. Jakso

- Jatko-opintokeskusteluita
- Jatko-opintoihin liittyvät vierailut ja vierailijat

4. Jakso

- Yhteishaku. Haun voin halutessaan tehdä opon kanssa yhdessä.
- Tarvittaessa ohjausta opintojen loppuun saattamiseen tai neljännelle vuodelle siirtymiseen.

Ohjaukseen liittyvien tehtävien ja työn jakautuminen lukion henkilöstön kesken

Jokainen opiskelijan kanssa toimiva koulun henkilökunnan edustaja vastaa omalta osaltaan opiskelijan ohjauksesta.

Opinto-ohjaaja

- suunnittelee ja huolehtii ohjauksen toteutumisesta lukiossa ja yksittäisten opiskelijoiden kohdalla
- kutsuu syksyisin kokoon tiedonsiirtopalaverin ja osallistuu siihen
- toimii tarvittaessa opiskeluhuollossa
- huolehtii opinto-ohjauksen opintojaksojen toteuttamisesta
- antaa yksilöohjausta oppimiseen ja opiskeluun sekä jatkosuunnitelmien ja ammatinvalinnan tekemiseen liittyen
- selvittelee opiskelijan tuen tarvetta ja sen saamista yhdessä aineenopettajan, ryhmäohjaajan, erityisopettajan ja rehtorin kanssa
- osallistuu opiskelijan opiskelujen tukemiseen
- auttaa erityisjärjestelyjen ja niihin liittyvien lausuntojen hankkimisessa
- huolehtii opiskelijan opiskelu- ja ylioppilaskirjoitussuunnitelmien tekemisestä, tarvittaessa yhteistyössä ryhmäohjaajan kanssa
- seuraa opiskelijoiden opintojen etenemistä yhdessä ryhmäohjaajien ja aineenopettajien kanssa
- huolehtii opiskelijan jatko-opintosuunnitelmien tekemisestä
- antaa pienryhmä- ja vertaisohjausta
- tekee yhteistyötä huoltajien kanssa
- koordinoi vierailuja
- koordinoi yhteistyötä eri sidosryhmien, työelämän ja oppilaitosten kanssa

Ryhmäohjaaja

- on opiskelijaryhmänsä lähiohjaaja
- seuraa opiskelijoidensa opintojen etenemistä, poissaoloja ja keskeytyksiä yhdessä opinto-ohjaajan kanssa

Aineenopettaja

- seuraa opiskelijoidensa opintojen etenemistä ja niissä menestymistä ja tarvittaessa tukee aineen opinnoissa
- ohjaa oman oppiaineensa opiskelutaidoissa ja auttaa kehittämään oppimaan oppimisen taitoja
- tarvittaessa arvioi tukitoimien tarvetta, suunnittelee oppimisen tukitoimet yhdessä opiskelijan ja mahdollisesti erityisopettajan, opinto-ohjaajan, opiskeluhuoltohenkilöstön tai muun asiantuntijan kanssa
- tukee jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta

Erityisopettaja

- tekee opiskelijoiden yksilötestauksen luku- ja kirjoitustaidon osalta mahdollisia tukitoimia ja erityisjärjestelyhakemuksia varten
- kirjoittaa luki-lausunnot
- Tekee tarvittaessa muita testejä esimerkiksi matemaattisesta osaamisesta ja kirjoittaa lausuntoja.
- osallistuu tarvittaessa opiskelijan tukitoimien tarpeen arviointiin ja niiden järjestämiseen
- auttaa opiskelijaa oppimisstrategioiden kehittämisessä

Rehtori

- huolehtii ohjauksen resurssoinnista, järjestää aikaa ohjaukselle lukujärjestyksestä
- luo olosuhteet, joissa ohjaus onnistuu
- tiedottaa opiskelijoille ja vanhemmille säännöistä ja määräyksistä, jotka ohjaavat lukio-opiskelua ja yo-tutkinnon suorittamista
- osallistuu opiskeluhuoltoon
- huolehtii tukitoimien järjestelyistä ja resurssoinnista
- huolehtii opiskelijan erityisjärjestelyiden hakemisesta ja niiden toteuttamisesta
- huolehtii ohjaussuunnitelman toteutumisesta
- arvioi ohjaussuunnitelman toteutumista

Kuraattori

- pitää luokkamuotoisia ja pienryhmätunteja
- huolehtii opiskelijan psykososiaalisesta tukemisesta
- osallistuu opiskeluhuoltoon

Terveydenhoitaja

- huolehtii opiskelijan terveydenhoidosta
- osallistuu opiskeluhuoltoon

Huoltaja

- osallistuu opiskelijan opiskelujen tukemiseen
- huolehtii, että opiskelijan elämänhallinnan kannalta oleelliset asiat ovat kunnossa

Opiskelija

- suunnittelee itse opintojaan ja seuraa aktiivisesti niiden etenemistä
- pyytää tarvittaessa apua opiskeluun liittyvissä ongelmatilanteissa

Koulusihteeri

- ohjaa aloittavien opiskelijoiden opiskelupaikan vastaanottamiseen liittyvissä asioissa
- päivittää opiskelijarekisteriä
- ohjaa ja avustaa opiskelijoiden matka- ja opintoetuuksien hakemisessa
- huolehtii lukio-opintoihin liittyvien lomakkeiden saatavuudesta
- opastaa vakuutus- ja tapaturma-asioissa
- laatii opiskelutodistuksia opiskelijan pyynnöstä
- kokoaa uusintakokeen ja korotuskokeen ilmoittautumiset
- valmistelee päättötodistukset

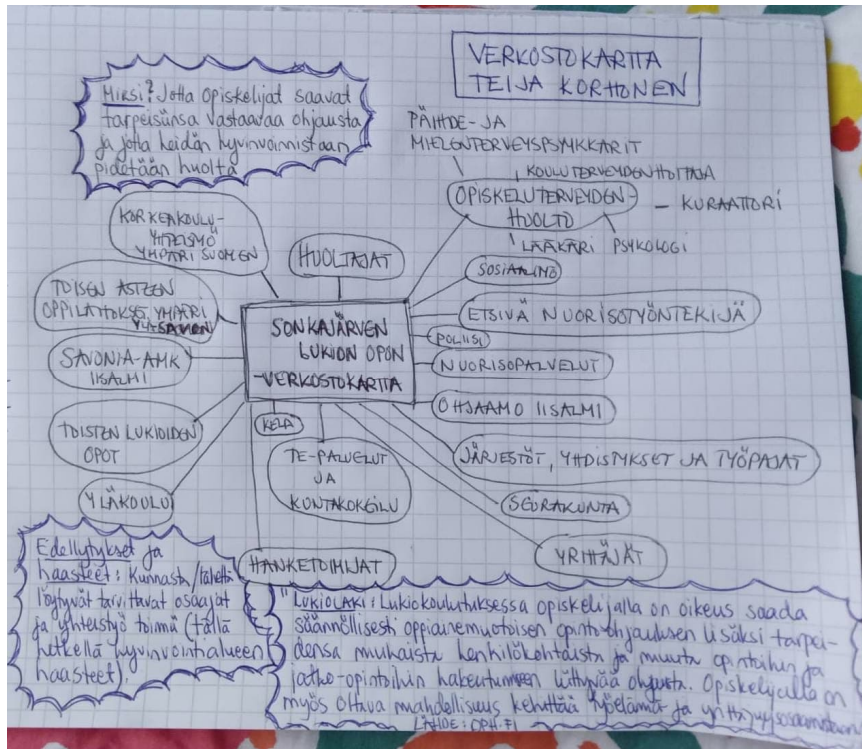
MAHIS-opinto-ohjaaja

- MAHIS-yhteistyöverkoston opinto-ohjaaja ohjaa ja avustaa kaikissa kahden tutkinnon suorittamiseen liittyvissä kysymyksissä.
- Yhdessä opinto-ohjaajan kanssa MAHIS-opinto-ohjaaja seuraa MAHIS-opiskelijoiden opintojen etenemistä.
- MAHIS-opiskelijoiden kanssa käydään henkilökohtaisia ohjauskeskusteluja vähintään kerran lukuvuodessa.

Kuvaus ohjausta koskevan yhteistyön järjestämisestä keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa

Sonkajärven lukio tekee oppilaitosyhteistyötä lähialueen toisen ja korkea-asteen oppilaitosten kanssa. Käytännössä tämä toteutetaan joko vieraillemalla oppilaitoksissa tai kutsumalla oppilaitosvierailijoita lukioon. Lisäksi hyödynnetään oppilaitoksissa järjestettäviä tapahtumia ja avoimien ovien päiviä.

Työelämäyhteistyö toteutetaan kutsumalla paikallisia yrittäjiä tai muita työelämän asiantuntijoita käymään koululla sekä vieraillemalla paikallisissa työpaikoissa. Hyvinvointi- ja opiskeluhoitotyö on yhteistyö monien eri toimijoiden kanssa, kuten etsivä nuorisotyö, opiskeluhoitotoimijat, seurakunta tai puolustusvoimat.

Ohjaus koulutuksen nivelvaiheissa

Sonkajärven lukiossa järjestetään tutustumistilaisuus oman koulun kahdeksas- ja yhdeksäsluokkalaisille. Lisäksi lukio osallistuu Ylä-Savon koulujen yhteiseen kasikurkistukseen. Jos yläkoululainen haluaa kysellä lukio-opinnoista lukion opinto-ohjaajalta, se onnistuu.

Toisen asteen yhteishaun päättymisen jälkeen Sonkajärven lukioon valitut opiskelijat tekevät seuraavan vuoden valinnat.

Syyslukukauden alussa pidetään tiedonsiirtopalaverin, jossa on tarkoitus siirtää uusien opiskelijoiden opiskelujen kannalta olennainen tieto. Palaverissa on paikalla yläkoulun opinto-ohjaaja, erityisopettaja, ryhmäohjaaja ja lukion opinto-ohjaaja. Yläkoulu on kysynyt luvan tiedonsiirtoon opiskelijoiden huoltajilta.

Opintojen alussa lukio-opintoihin perehdyttäminen on koko lukion henkilökunnan vastuulla. Lukio-opiskelun ensimmäisten jaksojen aikana eri aineiden opettajat sekä opinto-ohjaaja auttavat opiskelijoita oppimaan oppimisessa ja lukion opiskelutavoissa sekä vastuun ottamisessa omasta opiskelusta.

Opiskelijan tavoitteena on saada lukio-opintojensa aikana sellainen itsetuntemus sekä tietämys jatko-opintomahdollisuuksista ja työelämästä, että siirtyminen lukion jälkeisiin opintoihin sujuu oppilaitoksen henkilökunnan, erityisesti opinto-ohjaajan tukemana itsenäisesti. Keskeinen osa tavoitteen saavuttamisessa on opintojen ohjaus sekä henkilökohtaiset keskustelut. Itsetuntemus

ja tietopääoma kertyvät kaikessa opiskelussa mutta myös opiskelijan osallistuessa erilaisiin vierailuihin ja tutustussa työelämään.

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneella opiskelijalla, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, on oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana. Sonkajärven lukiossa jatko-ohjaus järjestetään kaikille sitä tarvitseville koulun entisille opiskelijoille. Jatko-ohjauksen mahdollisuudesta kerrotaan kolmannen vuoden opiskelijoille.

Huoltajien kanssa tehtävä ohjaukseen liittyvä yhteistyö

Huoltajan kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on, että koti ja koulu yhdessä tukevat nuorta tämän opinnoissa ja auttavat häntä ottamaan vastuun niistä sekä tulevaisuuteen vaikuttavista valinnoistaan. Lukio-opintojen edetessä nuoren on tarkoitus kasvaa itsenäiseksi, itsensä tuntevaksi ja itseensä luottavaksi nuoreksi aikuiseksi.

Vanhemmille pyritään tiedottamaan opiskeluun liittyvistä asioista jo ennen kuin hänen nuorensa on aloittanut lukio-opinnot, jotta kotona voitaisiin osallistua ja antaa tukea esimerkiksi hänen opintosuunnitelmansa tekoon. Opintojen aikana tietoa huollettavan opinnoista saa myös Wilman kautta. Opintojen aikana koulunkäyntiin liittyvistä asioista voidaan keskustella yhdessä opiskelijan, huoltajan ja opettajan tai opinto-ohjaajan kanssa. Aloite tähän voi tulla opiskelijalta, huoltajalta tai lukiosta.

Sonkajärven lukiossa järjestetään vanhempainiltoja jokaisen vuosiluokan vanhemmille. Niissä käsitellään opiskelijoita koskevia ajankohtaisia asioita, mutta myös erilaisista kyselyistä esiin nousseita aiheita. Tarvittaessa vanhemmat voidaan kutsua koolle useammin kuin kerran lukuvuodessa.

Ohjauksen arviointi

Ohjaustoiminnan laadun arvioinnissa hyödynnetään hyvän ohjauksen kriteereitä.

OPH: Ohjaustoimintaa tulee arvioida säännöllisesti. Arvioinnissa voi ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia näkökulmia:

- opiskelijalähtöisyys
- saavutettavuus, esteettömyys
- tasa-arvo, yhdenvertaisuus
- osallistaminen, avoimuus
- palvelujen ja henkilöstön ammattimaisuus
- tutkimusperusteisuus.